

Вікторія Щербакзав. відділом інформаційної та довідково-бібліографічної роботи
Миколаївської ОДБ ім. В. Лягіна

Традиції рекомендаційної бібліографії в сучасній дитячій бібліотеці

В умовах глобального впровадження в практику роботи нових інформаційних технологій роль рекомендаційної бібліографії в популяризації літератури і організації читання не зменшується, а навіть збільшується. Бурхливий потік інформації, який буквально зрушується на юних читачів, змушує бібліотекарів посилити кваліфікаційну допомогу в пошуку найнеобхіднішого, найраціональнішого та найцікавішого. Інформаційні потреби читачів суттєво видозмінили звичні, традиційні рекомендаційні списки літератури. Діти, які дуже завантажені уроками, потребують готової інформації, а не тільки тематичних списків. Використовуючи принцип «тільки тут і негайно», ми почали доповнювати їх фактичною інформацією. Особливо видозмінилися посібники для пізнавального і дозвілєвого читання, велика увага стала приділятися їх оформленню. Обкладинка, кольорова гама, шрифт, виділені фрагменти тексту, малюнки — все це допомагає привернути увагу дитини до видання, розширився і асортимент видань: за рік ми випускаємо 10–12 найменувань. Особливою популярністю серед них користуються краєзнавчі видання. До 65-річчя заснування Миколаївської області було видано універсальний бібліографічний посібник «Миколаївщина вчора, сьогодні, завтра», у якому відображено історію, традиції, економіку, культуру нашого краю. Найбільш поширений тип друкованих видань — тематичні рекомендаційні посібники, що розкривають найрізноманітніші сторони життя регіону: «Рідний край люби і вивчай»; «Окреса півдня України», «Веселий зоопарк», «Куди піти вчитися» (освітні заклади Миколаївщини).

Великим попитом користуються рекомендаційні посібники з серії «Література рідного краю», які видаються з 1999 року. Бібліотекою вже випущено більше 20 таких видань. На замовлення читачів готуються такі рекомендаційні посібники з популяризації мистецтва краю: «Театральна Миколаївщина», «Митці Південного краю»; започатковано серію «Митці Миколаївщини». Вже вийшло більше десяти видань: «Співець корабельного краю», «Майстер кам'яної справи», «Дім Бахтових», «Квіти Надії», «Маестро з Богополя», «Її неповторне сонце». Значна частина індивідуальних рекомендаційних списків складається разом із читачами на їхні замовлення: «Що читати у вільну хвилину», «Улюбленці вашої домівки», «Від «А» до «Я» Країною Професій», «Страшні книжки для безстрашних дітей», «Шерлок Холмс іде на допомогу» та ін.

Як і кожна сучасна бібліотека, ми плідно працюємо над веденням електронних форм подачі бібліографічної інформації. Бібліотекою створено електронні списки літератури для дітей і керівників читання: «Миколаївські письменники — дітям», «Навчальні заклади України», «Мистецтво краю». Найбільш ефективним засобом популяризації рекомендаційних посібників в бібліотеці залишаються індивідуальні й групові бесіди з читачами та різноманітні форми наочної пропаганди: виставки, тематичні закладки, плакати. Популяризуючи бібліографічні покажчики, бібліотекарі одночасно навчають читачів, як ними користуватися, допомагають відібрати кращі книжки і таким чином прищеплюють дітям основні навички культури читання. На заняття з основ бібліотечно-бібліографічних знань, які систематично проводяться в координації зі школами мікрорайону, виносяться різні теми: «Вибір книг» (2 кл.), «Ваші помічники у виборі книг» (3–4 кл.), «Як користуватися систематичним каталогом і бібліографічними посібниками» (5–7 кл.). Під час проведення бібліотечних уроків крім чіткого викладення теоретичного матеріалу широко використовуються ігри, конкурси, брейн-ринги тощо.

Ми провели анкетування читачів-учнів восьмих класів з метою виявлення, якими бібліографічними посібниками користувалися читачі для задоволення своїх запитів, що спонукало їх

звертатися до бібліографічних джерел, чи користувалися вони ними самостійно, чи за допомогою бібліотекаря. З відповідей було з'ясовано, що найчастіше читачі звертаються до каталогу, картотек, покажчиків під час виконання домашніх завдань, вивченні якоїсь теми, і користуються вони бібліографічними посібниками здебільшого за допомогою бібліотекаря. Ми зрозуміли, що треба активніше проводити індивідуальні і групові бесіди, бібліотечні уроки та навчати дітей самостійно користуватися покажчиками.

Таким чином, рекомендаційна бібліографія, постійно видозмінюючись і урізноманітнюючись, залишається вірною і розумною порадицею читачів–дітей.

